

Õiguskantsler

Pr Helmen Kütt
Esimees
Riigikogu sotsiaalkomisjon
sotsiaalkomisjon@riigikogu.ee

Teie nr
Meie 27.03.2018 nr 6-1/180370/1801458

Toitjakaotuspensioni maksmise tingimused

Austatud sotsiaalkomisjoni esimees

Õiguskantsleri poole pöördus puudega lapse vanem, kelle lapsel tuli pärast teise vanema surma valida töövõimetoetuse ja toitjakaotuspensioni saamise vahel. Avaldaja hinnangul on vanema kaotanud erivajadusega alaealine halvemas olukorras võrreldes nendega, kelle mõlemad vanemad on elus. Selles küsimuses seisukoha kujundamiseks palun Teie selgitusi toitjakaotuspensioni maksmise tingimuste kohta.

[Riikliku pensionikindlustuse seaduse](#) (RPKS) § 6 sätestab, et kui inimesel on õigus saada mitut liiki riiklikku pensioni, määratakse talle üldjuhul vaid üks neist tema enda valikul. See tähendab, et toitjakaotuspensioniga koos ei maksta näiteks vanaduspensioni või töövõimetuspensioni. Teisalt ei takista seadused korraga saada toitjakaotuspensioni ja töötuskindlustushüvitist, toitjakaotuspensioni ja haigushüvitist või toitjakaotuspensioni ja vanemahüvitist. Neid kõiki käsitletakse asendussissetulekuna.

Tavaliselt ei sõltu toitjakaotuspensioni saamise õigus sellest, kas inimene samal ajal töötab, kuigi mõned erandid näeb seadus siiski ette (nt RPKS § 20 lõike 2 punktid 3 ja 6; § 43 lõige 1). Seega on võimalik saada korraga nii toitjakaotuspensioni kui ka palka. Ka töövõimetoetust makstakse koos palgaga, kuid sõltuvalt selle suurusest võib töövõimetoetus väheneda.

[Töövõimetoetuse seaduse](#) § 12 lõikest 4 tuleneb, et töövõimetoetusega samal ajal ei ole lubatud maksta toitjakaotuspensioni ega vanaduspensioni. Teised asendussissetulekud, nagu töötuskindlustushüvitis, vanemahüvitis ja haigushüvitis, ei takista töövõimetoetuse saamist. Küll aga võivad need mõjutada töövõimetoetuse suurust.

Erinevalt toitjakaotuspensionist ei mõjuta töövõimetoetust pereliikmelt saadav elatisraha. [Perekonnaseaduse](#) § 97 annab õiguse elatisraha saada alaealisele või kuni 21-aastasele õppurile. Samuti on võimalik ülalpidamist saada muul abi vajaval sugulasel (lapsel, lapselapsel, vanemal, vanavanemal), kes ei ole võimeline end ise ülal pidama. Seega on vähenenud töövõimega inimesel õigus oma vanematelt ülalpidamist saada ka täisealisena, kui töövõimetoetusest ja teistest sissetulekutest ei piisa.

Kirjeldatud sätetele tuginedes tunnengi huvi, kas toitjakaotuspensioni eesmärki silmas pidades on Teie hinnangul õiguspärane, loogiline ja võimalik, et töövõimetoetust makstakse koos

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

toitjakaotuspensioniga. Olen tänulik, kui saaksin Riigikogu sotsiaalkomisjoni seisukoha selles küsimuses 20. aprilliks k.a.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Sotsiaalministeerium